

1. Теза на документалното изследване

Основната теза на документалното изследване е, че **по време на социалистическия период циганите¹⁸ не са били интегрирани** – те са пребивавали в обособена част от града и са били обект на специален интерес от страна на институциите на социалистическата държава, както и на конкретни действия от страна на местните институции. Казвам „**обект на специален интерес/действия**“ и със самото това твърдя, от една страна, че ако и доколкото институциите са проявявали интерес към циганите, този интерес е мотивиран от необходимостта да **бъде заличено тяхното различие** и те да бъдат превърнати в „социалистически труженици“, т.е. да бъдат асимилирани, „**след като**“ успешно са били **конструирани като етническо малцинство**; съществуването им като етническо малцинство непрекъснато се препотвърждава от институционалните действия по тяхното асимилиране; от друга страна, този процес на превръщане на циганите в „социалистически труженици“ е мислен и провеждан като **мероприятие на българските институции** без какъвто и да е интерес към нагласите, желанията и т.н. на циганското население.

Трябва да забележим обаче, че асимилирането на циганите има една съществена особеност, която не е видима на пръв поглед: асимилационните действия са насочени към **етническо малцинство**, за да се заличи неговата етническа особеност, но **не за да се приобщи към етническото мнозинство** – българите, а за да се „влее“ в идеологическата конструкция „социалистически труженици“. Т.е. сякаш етническата особеност не е значима. Това обаче е валидно единствено на страната на „различните“ – **тяхната етническа особеност не е значима**. На страната на българското мнозинство, като конструиращо българската национална държава, значима е тъкмо етническата особеност – **българското**, нищо че

¹⁸ В тази част използвам **циганско** (малцинство, население), съответно цигани, доколкото това е валидното за този период наименование на групата и съответно на принадлежащите/отнасяните към нея индивиди.